

[Kirkeministeren.]

handlinger. Enhver, der har set, hvor hårdt de sønderjyske menighedsråds bestyrelser har stået i denne sag lige til det sidste, vil give mig ret i, at der ikke var megen udsigt til et resultat. Vi kunne have nået enighed, hvis vi ville have indrømmet menighedsrådsforeningens bestyrelse lige akkurat det, som den nu engang har forlangt, men jeg beder de konservative tænke på, at alle de partier, der står bagved dette lovforslag, her i tinget har givet udtryk for, at de fandt de indrømmelser, der allerede er givet, så vidtgående, at de endogså fandt det noget betænkeligt, og de har givet udtryk for, at de ikke kunne tænke sig, at man skulle gå en smule videre. Hvad kunne det så nytte, at jeg gik til Sønderjylland og forsøgte at få en ny forhandling og blev enig med menighedsrådsforeningen, når der ikke efter sådanne indrømmelser bestod nogen politisk mulighed for at gennemføre det lovforslag, jeg så ville møde med? Selvom jeg ville gå til en sådan forhandling, må man erindre, at menighedsrådsforeningens bestyrelse dernede ikke kan binde de enkelte menighedsråd. De enkelte menighedsråd disponerer suverænt og kan ikke være bundet af menighedsrådsforeningens bestyrelse.

Jeg finder det unægtelig noget overdrevet, når det ærede medlem hr. Fibiger udtrykte sig således, at der fra Sønderjylland ligefrem lyder nødråb, og fremstiller det, som om der dernedefra lyder et råb om hjælp herop til for at afværge denne skrækkelige lov. Jeg tør sige til det ærede medlem, at sådan er situationen ikke i Sønderjylland. Der er ingen tvivl om, at der er flertal i de nuværende menighedsråd imod dette forslag, men jeg giver det ærede medlem hr. Skytte fuldkommen ret i, at de nuværende menighedsråd jo ikke er valgt på et tidspunkt, da dette spørgsmål var særlig aktuelt. De er ikke noget udtryk for den stemning, der er i Sønderjylland i forbindelse med dette spørgsmål, og det vil komme til at vise sig meget stærkt — det er der for mig ingen tvivl om.

Det ærede medlem hr. Jørgen Gram gik også imod lovforslaget. Vi kender jo det ærede medlems stilling; det ærede medlem er ubøjelig; vil ikke vide noget som helst af det og frakendte det nu i dag både berettigelse og saglighed. Det er ikke så ganske lidt at frakende et lovforslag. Jeg tør dog tage imod denne udtalelse, uden at den rører mig særlig meget, idet lovforslaget er blevet ganske overordentlig grundigt gennemarbejdet, og der har ved udarbejdelsen

været tilkaldt så megen saglig kraft som overhovedet tænkeligt.

Det ærede medlem kom ind på enkeltheder, f. eks. tilfældet Burkal, og sagde, at der er det jo i orden. Jorden er bortforpagtet, og man har også taget nationale hensyn; kun 9 ha af de 124 er bortforpagtet til tyskere. Jeg tvivler ikke om, at det nationalt kan være i orden, men det ærede medlem glemmer, at selvom jorden skulle være bortforpagtet næsten endda udelukkende til små landbrugere, står tilbage det meget store spørgsmål: jordfordelingen — det spørgsmål, som det ærede medlem ved presser så hårdt på i en mængde egne i Sønderjylland. Næsten over hele Sønderjylland presser dette spørgsmål overordentlig stærkt på, og det er nødvendigt, at vi får hånd i hanke dermed for i fællesskab med jordlovsudvalget, med jordfordelingskommissionerne at få det helt rigtige resultat ud af det.

Det ærede medlem udtalte, at de fleste steder var jorden bortforpagtet til små husmænd på meget billige betingelser. Jeg vil hertil sige, at hvor menighedsrådene har gjort det, lider de overhovedet ikke noget tab ved den ordning, der kommer nu.

Det ærede medlem talte om, at dette lovforslag ikke gavnede landsdelen. Enhver har jo lov til at sige, hvordan han opfatter dette lovforslag. Vi andre, der nu holder på, at det er nødvendigt, kan jo sige, at vi mener, det i højeste grad gavner landsdelen, og når spørgsmålet for alvor skal debatteres dernede i alle kredse, skal det vise sig, hvordan stemningen er. Det ærede medlem søgte at skildre det, som om det var en forfærdelig stilling, vi kastede menighedsrådene ud i. Hvis de — sagde han — ikke længere har deres jord, kommer den situation, at de, når de står overfor udgifter, må komme med bønkrifter til det ene ministerium efter det andet og bede om at få tingene gennemført. Jeg beder det ærede medlem tænke på, at i Sønderjylland er der næppe ret mange overskudsembeder; de fleste får i forvejen tilskud på den ene eller den anden måde. Det ærede medlem må forstå, at de kan ikke bære udgifterne alene, udgifter til kirkebetjening, præsteløn o. s. v. Så snart der er et eller andet i vejen med hensyn til kirkerne dernede, ser man, at de allerede nu — i hvert fald hvis man da går udenfor de helt store præstegårde — kommer og beder om bistand her i tinget. Det er ganske forkert at fremstille det, som om de dernede klarer sig selv. Det gør de ikke, det kan de ikke — og det er der ikke noget at sige til. Men jeg skal